

รายงานสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง Workshop on engagement session with EWG-MRLs dialogue partners และการประชุม The Expert Working Group on the harmonization of Maximum Residue Limits (EWG-MRLs) of pesticides among ASEAN countries ครั้งที่ 29 ระหว่างวันที่ 10 – 13 กุมภาพันธ์ 2568

การประชุม The Expert Working Group on the harmonization of Maximum Residue Limits (EWG-MRLs) of pesticides among ASEAN countries เป็นการประชุมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญที่แต่งตั้งภายใต้ ASEAN Sectoral Working Group on Crops (ASWGC) และ ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry (AMAF) มีหน้าที่พิจารณากำหนดมาตรฐานค่า ASEAN Maximum Residue Limit (MRLs) สำหรับวัตถุอันตรายทางการเกษตร โดยการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมครั้งที่ 29 ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา ร่วมกับรูปแบบออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าร่วมการประชุมจาก 8 ประเทศ ได้แก่ เนการาบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 54 คน โดยมี Dr. Wu Yuang Sheg ตำแหน่ง Director, Food Science Rapid Response Department, National Center for Food Science, Singapore Food Agency, Singapore เป็นประธานการประชุม สรุปสาระสำคัญของการประชุมได้ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง Workshop on engagement session with EWG-MRLs dialogue partners ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความก้าวหน้าของโครงการ Technical Capacity Development on Import MRL Process ภายใต้ ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Agreement (AANZFTA) เพื่อกำหนดค่าปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุดที่ยอมรับระหว่างคู่ค้า (import MRLs) ระหว่างเครือรัฐออสเตรเลียและประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งขณะนี้ดำเนินการอยู่ในระยะที่ 3 โครงการนำร่องในการกำหนดค่า import MRLs (Pilot import MRL establishment)

1.2 ความร่วมมือกับ Minor Use Foundation ภายใต้ minor use program มีการจัดทำข้อมูลการศึกษาการตกค้างจากการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร (Supervised Residue Trial; SRT) สำหรับพืชรอง (minor crop) ในภูมิภาคอาเซียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดค่า MRLs

1.3 ผู้แทนจาก Ag aligned global ภายใต้กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United State Department of Agriculture: USDA) นำเสนอแนวทางสำหรับวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่มีความเสี่ยงต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ (Minimum Risk Pesticides; MRP) และเสนอให้ภูมิภาคอาเซียนศึกษาประโยชน์และปรับประสานเป็นแนวทางของอาเซียน รวมถึงจัดทำรายการวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ยกเว้นการกำหนดค่า MRLs

1.4 ในการประชุม ASWGC ครั้งที่ 31 เมื่อเดือนกรกฎาคม 2567 ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา ได้สนับสนุนข้อเสนอจากโครงการ ASEAN Pesticide Management Harmonization Program (PMH) ในกิจกรรมการศึกษาประสิทธิภาพของวัตถุอันตรายทางการเกษตร (Bio-efficacy) และได้เห็นชอบให้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ ASEAN Bio-efficacy Expert Task Force (ABETF) เพื่อปรับประสานระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ (scientific protocols) ในการประเมินประสิทธิภาพของวัตถุอันตรายทางการเกษตร โดยให้ดำเนินงานภายใต้คณะทำงาน EWG-MRLs

2. การประชุม EWG-MRLs ครั้งที่ 29 ผลการประชุมในประเด็นสำคัญสรุปได้ ดังนี้

2.1 ที่ประชุมรับทราบผลการกำหนดค่า ASEAN Harmonised MRLs ที่ผ่านการรับรองโดย AMAF (ในการประชุมครั้งที่ 46 ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2567) จำนวนทั้งหมด 5 ค่า ได้แก่ (1) tetraniliprole ในข้าว: 0.01 mg/kg (2) tetraniliprole ในข้าวโพด: 0.015 mg/kg

(3) difenoconazole ในกลุ่มย่อยส้มเปลือกอ่อน: 2 mg/kg (4) chlorantraniliprole ในกลุ่มผักบรีโภคผลนอกเหนือจากตระกูลแตง: 0.6 mg/kg และ (5) indoxacarb ในกลุ่มย่อยมะเขือและสินค้าเกษตรที่คล้ายมะเขือ: 0.5 mg/kg โดยรายการสารลำดับ (3) ถึง (5) กำหนดจากข้อมูลการศึกษาของประเทศไทย

2.2 ที่ประชุมพิจารณาข้อมูลการศึกษาทดลองสารพิษตกค้างตามที่ประเทศสมาชิกจัดทำและนำเสนอตามแนวทางสากลแล้ว เห็นชอบต่อร่างค่า ASEAN Harmonised MRLs จำนวน 5 ค่า ซึ่งกำหนดจากข้อมูลการศึกษาของประเทศไทย ดังแสดงในตารางที่ 1 และเห็นควรให้เวียนร่างดังกล่าวแก่สาธารณรัฐอินโดนีเซียและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาก่อนเสนอให้ ASWGC, Senior Officials Meeting of the ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry (SOM-AMAF) และ AMAF พิจารณารับรองเป็นค่า ASEAN Harmonised MRLs ต่อไป

ตารางที่ 1 ค่า ASEAN Harmonised MRLs ที่จะเสนอต่อ AMAF พิจารณาให้ความเห็นชอบ

วัตถุอันตรายทางการเกษตร	สินค้าเกษตร	MRL (mg/kg)	สถานะ	ผู้เสนอ
๑. carbosulfan	มังคุด	3	เห็นชอบ	ไทย
๒. fipronil	พริก	0.4	รอรายงานฉบับเต็มของ JMPR	ไทย
๓. emamectin benzoate	ข้าวโพดหวาน	0.01	เห็นชอบ	ไทย
๔. dinotefuran	ทุเรียน	0.7	เห็นชอบ	ไทย
๕. iprodione	คะน้า	30	เห็นชอบ	ไทย
๖. spinetoram	คะน้า	10	เห็นชอบ	ไทย

2.3 ที่ประชุมเห็นชอบให้เลื่อนการพิจารณากำหนดค่า ASEAN Harmonised MRLs จำนวน 1 สาร คือ สาร fipronil ในพริก โดยเห็นควรรอรายงานฉบับเต็มของคณะผู้เชี่ยวชาญร่วม FAO/WHO ทางด้านสารพิษตกค้าง (Joint FAO/WHO Meeting on Pesticide Residues; JMPR) ปี 2024

2.4 ที่ประชุมพิจารณาข้อมูลการศึกษาทดลองสารพิษตกค้างตามที่ประเทศสมาชิกจัดทำและนำเสนอตามแนวทางสากลแล้ว จำนวน 13 รายการ และเห็นชอบร่างค่า ASEAN Harmonised MRLs ในขั้นต้น ซึ่งจะนำไปพิจารณาให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งต่อไป จำนวน 13 ค่า ซึ่งเป็นค่าที่กำหนดจากข้อมูลการศึกษาของประเทศไทย จำนวน 5 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่า ASEAN Harmonised MRLs ที่เห็นชอบในขั้นต้น

วัตถุอันตรายทางการเกษตร	สินค้าเกษตร	MRL (mg/kg)	สถานะ	ผู้เสนอ
๑. cyromazine	เซเลอรี่	30	เห็นชอบ	มาเลเซีย
๒. tebuconazole	เซเลอรี่	30	เห็นชอบ	มาเลเซีย
๓. trifloxystrobin	เซเลอรี่	15	เห็นชอบ	มาเลเซีย
๔. cyromazine	ต้นหอมหัวใหญ่	4	เห็นชอบ	มาเลเซีย
๕. tebuconazole	ต้นหอมหัวใหญ่	3	เห็นชอบ	มาเลเซีย
๖. trifloxystrobin	ต้นหอมหัวใหญ่	0.9	เห็นชอบ	มาเลเซีย
๗. tebuconazole	ผักชี	20	เห็นชอบ	มาเลเซีย
๘. trifloxystrobin	ผักชี	15	เห็นชอบ	มาเลเซีย
๙. chlorantraniliprole	ทุเรียน	0.7	เห็นชอบ	ไทย
๑๐. indoxacarb	ข้าวเปลือก	3	เห็นชอบ	ไทย
๑๑. indoxacarb	ข้าวขัดสี	0.09	เห็นชอบ	ไทย

วัตถุอันตรายทางการเกษตร	สินค้าเกษตร	MRL (mg/kg)	สถานะ	ผู้เสนอ
๑๒. novaluron	ข้าวเปลือก	5	เห็นชอบ	ไทย
๑๓. novaluron	ข้าวขัดสี	0.15	เห็นชอบ	ไทย

2.5 ที่ประชุมเห็นชอบแผนการกำหนดค่า MRLs จำนวน 3 รายการ ได้แก่ (1) emamectin benzoate ในพริก เสนอโดยประเทศมาเลเซีย (2) lufenorone ในพริก เสนอโดยประเทศมาเลเซีย และ (3) fosetyl aluminum ในข้าว เสนอโดยประเทศไทย

2.6 รับทราบสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศสมาชิกในการยอมรับค่า ASEAN Harmonised MRLs มาใช้เป็นมาตรฐานของประเทศ โดยมีความสอดคล้องของค่า MRLs ของประเทศสมาชิกกับค่า ASEAN Harmonised MRLs ของอาเซียนที่ร้อยละ 18 - 94 ทั้งนี้ ประเทศไทยมีข้อสังเกตว่าควรดำเนินการทบทวนค่า ASEAN Harmonised MRLs ให้สอดคล้องกับค่า Codex MRLs และควรกำหนด residue definitions ของวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่สอดคล้องกับโคเด็กซ์ในฐานะข้อมูล ASEAN MRLs Database รวมทั้งควรปรับปรุงฐานข้อมูล ASEAN MRLs Database ให้เป็นปัจจุบัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำค่า ASEAN Harmonised MRLs ไปใช้

2.7 เห็นชอบร่างแนวทางการกำหนดค่า ASEAN Harmonised MRLs สำหรับกลุ่มสินค้าเกษตรหรือกลุ่มย่อยสินค้าเกษตร ที่ประเทศไทยเป็นผู้นำในการจัดทำร่างแนวทางดังกล่าว และเลขานุการอาเซียนจะเวียนร่างดังกล่าวให้แก่สาธารณรัฐอินโดนีเซียและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาข้อเสนอ ASWGC, SOM-AMAF และ AMAF พิจารณารับรองต่อไป

2.8 เห็นชอบการเพิกถอนค่า ASEAN Harmonised MRLs ของสาร monocrotophos ที่มีอยู่ทั้งหมด และค่า ASEAN Harmonised MRLs ของสาร iprodione สำหรับบร็อกโคลี (Broccoli) และผักกาดหอม (Lettuce, Leaf) และเห็นควรให้เวียนขอข้อคิดเห็นจากสาธารณรัฐอินโดนีเซียและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อประกอบการตัดสินใจเพิกถอนค่า ASEAN Harmonised MRLs ดังกล่าวต่อไป

2.9 ที่ประชุมเห็นชอบการจัดทำกรอบการดำเนินงานเพื่ออำนวยความสะดวกในการกำหนดค่า import MRLs ของอาเซียน โดยมีประเทศมาเลเซียเป็นผู้นำ (lead country) ในการจัดทำเอกสารดังกล่าว และสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศไทยเป็นผู้ร่วมดำเนินการ โดยจะมีการหารือเพิ่มเติมเมื่อโครงการ ASEAN-USDA/CropLife Project on Capacity Building of Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) Import MRL Guideline for Pesticides in ASEAN กลับมาดำเนินการอีกครั้ง เนื่องจากโครงการดังกล่าวได้หยุดการดำเนินงานเพื่อรอการพิจารณาอีกครั้งตามนโยบายของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาชุดปัจจุบัน

2.10 เห็นชอบการปรับแก้ไขเอกสาร General Information and Rationale for Proposing Field Trails for Setting up ASEAN Harmonised MRLs โดยเพิ่มข้อมูลให้ครอบคลุมถึงการใช่วัตถุอันตรายทางการเกษตรโดยอ้างอิงตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของประเทศไทยที่กำหนดให้ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรโดยอ้างอิงตามคำแนะนำบนฉลากที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายและคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

2.11 เห็นชอบให้ประเทศไทยทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุม EWG-MRLs ครั้งที่ 30 - 32 ระหว่างปี พ.ศ. 2569 - 2571

2.12 เห็นชอบต่อการปรับเพิ่มขอบเขตการดำเนินงานของ EWG-MRLs (EWG-MRLs TOR) เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานในการปรับประสานระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ในการประเมินประสิทธิภาพของวัตถุอันตรายทางการเกษตรของคณะทำงานเฉพาะกิจด้าน ASEAN Bio-efficacy Expert Task Force (ABETF) ตามที่ได้รับมอบหมายจาก ASWGC โดยปรับเพิ่ม EWG-MRLs TOR ดังนี้

“4. To take on the tasks assigned by upper ASEAN Bodies including ASEAN Sectoral Working Group on Crops (ASWGC), Senior Officials Meeting - ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry (SOM-AMAF) and etc.”

ทั้งนี้ เห็นควรให้เวียนเอกสารที่ปรับแก้ไขดังกล่าวแก่สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาก่อนเสนอ ASWGC, SOM-AMAF และ AMAF พิจารณารับรองต่อไป

2.13 ที่ประชุมรับทราบการทบทวนและจัดทำรายการวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่เป็นอันตรายสูง (highly hazardous pesticides; HHPs) ของประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นปัจจุบัน

2.14 ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าในการพัฒนาแผนงาน Food, Agriculture, and Forestry Sectoral Plan 2026-2030 (FAF-SP 2026-2030) โดยหากมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตการดำเนินงานของ EWG-MRLs เลขานุการอาเซียนจะแจ้งผ่านผู้ประสานงานของแต่ละประเทศต่อไป

2.15 สาธารณรัฐอินโดนีเซียจะเป็นเจ้าภาพในการจัดงานการประชุมครั้งที่ 30 (พ.ศ. 2569) ทั้งนี้ สาธารณรัฐอินโดนีเซียที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ เลขานุการอาเซียนจะประสานกับสาธารณรัฐอินโดนีเซียเกี่ยวกับวันและสถานที่จัดประชุมที่แน่นอน และแจ้งให้ประเทศสมาชิกรับทราบต่อไป